

VEVU

UVOD U ISTRAŽIVANJA TRŽIŠTA

ZNANSTVENO ISTRAŽIVANJE DRUŠTVENIH POJAVA

Suzana Bingulac Beretin, mag. educ. math. et inf., pred.

ZNAČAJKE ZNANSTVENOG ISTRAŽIVANJA

Istraživanje je proces dolaženja do novih spoznaja. Prikupljanje i analiza podataka kojemu je cilj otkriće nekih novih, još nepoznatih informacija. Znanstveno istraživanje je planirano, sustavno, kontrolirano, iskustveno i kritičko ispitivanje pojava koje su predmet proučavanja.

Metode spoznavanja

Ljudi se služe ovim metodama u pokušaju pronalaženja odgovora na pitanja koja ih zanimaju o životu i svijetu.

Metoda nepromjenjivosti

Nešto je istinito zato što je oduvijek bilo takvo. Poziva se na prošlo iskustvo.

Metoda intuicije

Nešto je istinito zato što je očito, logično ili samo po sebi razumljivo.

Metoda autoriteta

Nešto je istinito zato što izvor kojemu vjerujemo kaže da je istinito.

Znanstvena metoda

Sustavan je i postupan proces spoznavanja istine koji obuhvaća serije malih koraka ili faza istraživanja.

Ključne karakteristike znanstvenog istraživanja

Empirijska

Zasniva se na iskustvu i opažanju.

Sustavna i kumulativna

Organizirano i nadograđuje postojeće znanje.

Objektivna

Nepristrana i neovisna o subjektivnim stavovima.

Prediktivna

Omogućuje predviđanje budućih događaja.

Javna

Dostupna znanstvenoj zajednici za provjeru.

PRIMJERI ZNANSTVENIH ISTRAŽIVANJA U PRAKSI

Netflix algoritmi

analiziraju podatke o gledanju da preporuč
sadržaj

Tržišna istraživanja

McDonald's testira nove proizvode u određenim gradovima

Gradska planiranja

analiza prometa za optimizaciju semafora

Medicinska istraživanja

testiranje novih lijekova prije odobrenja

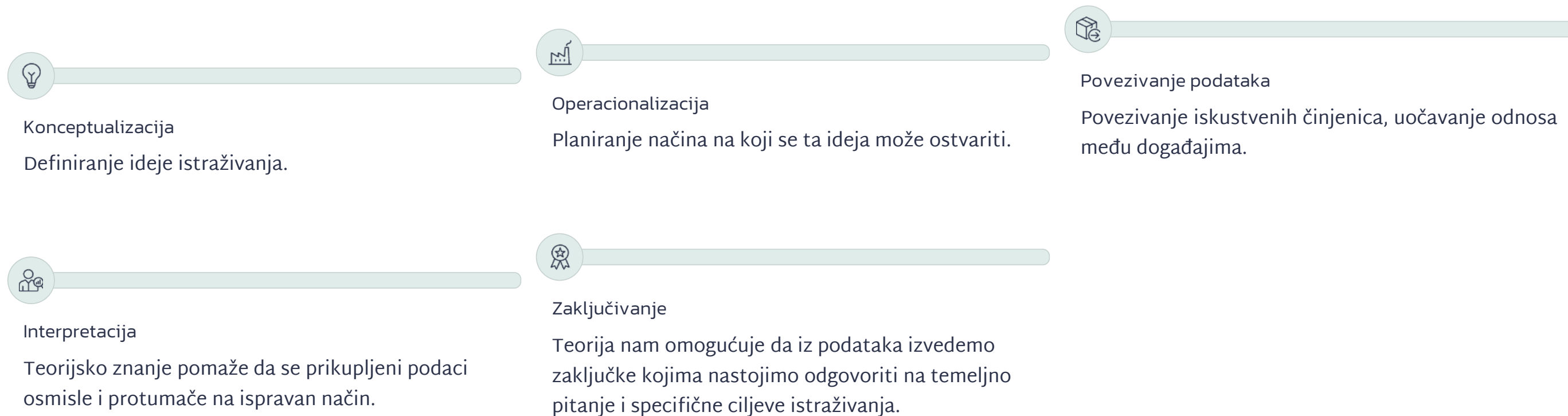
Društvene mreže

Facebook mijenja algoritme na temelju korisničkog ponašanja

POVEZANOST TEORIJE I EMPIRIJSKOG ISTRAŽIVANJA

Teorija je sustav znanja ili shvaćanja kojima se pokušava objasniti neka pojava, odnosno opisati određene zakonitosti u vezi s tom pojavom. Znanstvena teorija zasnivana je na logičkom promišljanju i u velikoj mjeri utemeljena na iskustvu.

INDUKTIVNE I DEDUKTIVNE METODE SPOZNAVANJA

Razumijevanje ove dvije metode ključno je za pristup istraživanju i zaključivanju.

Induktivna Metoda

Započinje specifičnim zapažanjima kako bi se formirali opći zaključci ili teorije.

Primjer: Intervjuiranjem 50 kupaca zaključuje se opće nezadovoljstvo s proizvodom.

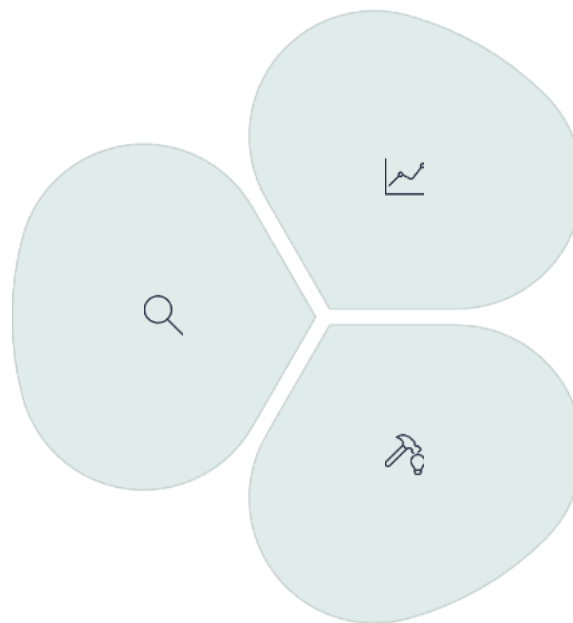
Deduktivna Metoda

Započinje općim zaključcima ili teorijama i testira ih empirijskim podacima.

Primjer: Testiranje hipoteze o korištenju društvenih medija kod mladih anketiranjem studenata.

VRSTE ISTRAŽIVANJA – PREMA CILJU

Eksplorativna (orijentacijska) istraživanja
provodi se kad je predmet proučavanja općenito slabo poznat.
Cilj je istraživanja prikupljanje što je moguće veće količine
raznovrsnih informacija koje će osigurati što obuhvatniji uvid u
pojavu koje je predmet istraživanja.
Primjer: Istraživanje novih trendova na TikToku - što privlači
Gen Z?

Deskriptivna (opisna) istraživanja

usmjerena na opisivanje procesa ili pojava koje su predmet
istraživanja. Primjeri: istraživanje javnog mnijenja, tržišta i medija,
društvenih pojava i procesa.

Primjer: Anketa o navikama kupovanja online tijekom pandemije

Eksplanacijska istraživanja

nastoji objasniti pojavu koja je predmet proučavanja, odnosno
dogovoriti na pitanje zašto se nešto dogodilo. Primjeri: istraživanje
javnoga mnijenja, istraživanje tržišta i medija, pitanja šireg
društvenog značaja

Primjer: Zašto se povećao broj mentalnih problema kod mladih?

ZNANSTVENA ISTRAŽIVANJA

Otkriće novih spoznaja koje će obogatiti postojeća znanja proučavanjem pojavama ili procesima te pridonijeti poznavanju uvjeta u kojima nastaju ili se mijenjaju.

Glavne funkcije:

→ otkrića glavnih značajki ili procesa koji su predmet istraživanja → otkrića zakonitosti → svrstavanje prikupljenih informacija

Podvrste znanstvenih istraživanja:

Temeljna (fundamentalna, bazična) istraživanja

otkrivanje novih spoznaja o pojavama i procesima koji su predmet proučavanja

Primjer: Istraživanje kako funkcionira ljudski mozak - bez konkretne primjene

Primijenjena (pragmatična) istraživanja

provode se s namjerom da pridonese osmišljavanju, pokretanju ili poboljšanju neke praktične djelatnosti. Planiraju se s jasno definiranom praktičnom svrhom.

Primjer: Razvoj COVID-19 cjepiva - direktna praktična svrha

STRUČNA ISTRAŽIVANJA

Uže spoznajno definirana jer su usmjerena prema pojedinačnom slučaju, a ne prema pojavi u cjelini.

Ne dopuštaju donošenje uopćenih zaključaka, već samo onih koji se odnose na pojedinačnu situaciju ili slučaj.

Znanstvena istraživanja

usmjerena su prema uopćenim zaključcima o proučavanoj pojavi.

Primjer: Studija o utjecaju društvenih mreža na sve tinejdžere

Stručna istraživanja

ograničena su na istraživanje pojedinačnih slučajeva.

Primjer: Analiza konkretnog slučaja cyberbullyinga u određenoj školi

ISTRAŽIVANJA PREMA VREMENSKOJ DIMENZIJI

TRANSVERZALNA (POPREČNA) ISTRAŽIVANJA

proučavanje pojave ili procesa u razmjerno kratkom vremenskom razdoblju, a rezultati se odnose na njihove značajke u trenutku provođenja istraživanja. Transverzalni pristup moguć je u svim vrstama istraživanja (orijentacijskima, deskriptivnima i eksplanatornima: znanstvenim i stručnim), ali u pravilu je najuobičajeniji u orijentacijskim i deskriptivnim istraživanjima, osobito u onima koja imaju stručni spoznajni domet.

Primjer: Anketa o stavovima studenata prema online nastavi - provedena u jednom trenutku

LONGITUDINALNA (UZDUŽNA) ISTRAŽIVANJA

proučavanje značajke pojave ili procesa u vremenskom kontinuitetu, a rezultati omogućuju uočavanje smjera i intenziteta mogućih promjena u dužem razdoblju. Važno je da su podatci iz različitih razdoblja međusobno usporedivi, a to znači da su prikupljeni na isti način i u istim okolnostima. Ista metoda, tehnika, istraživački instrument, ispitanici ili međusobno usporedivim uzorcima.

Primjer: Praćenje iste grupe djece od rođenja do 18. godine - kako se razvijaju

APROKSIMATIVNO LONGITUDINALNO ISTRAŽIVANJE

Vremenska Dimenzija

Provodi se u određenom trenutku, ali zahvaća vremensku dimenziju proučavane pojave.

Primjer: Potrošačke navike

Istraživanje kako su se navike kupovanja deterdženta mijenjale kroz godine, ali prikupljeno u sadašnjosti.

Hibridni Pristup

Kombinira elemente transversalnih (poprečnih) i longitudinalnih (uzdužnih) istraživanja.

Primjer: Navike kupovanja hrane

Pitanje ljudima danas o njihovim navikama kupovanja hrane u 2020., 2015. i 2010. godini.

ISTRAŽIVANJA PREMA GLAVNOME PREDMETU ILI TEMI

DISCIPLINARNA ISTRAŽIVANJA

proučavanje pojave sa stajališta određene znanstvene discipline (psihologijska, sociologijska, povijesna..)

Primjer: Psiholog istražuje stres kod studenata

INTERDISCIPLINARNA I VIŠEDISCIPLINARNA ISTRAŽIVANJA

proučavanje pojave sa stajališta više znanstvenih disciplina (npr. pojava samoubojstva-psihologijsko, sociologijsko, antropologijsko, ekonomski...)

Primjer: Tim psihologa, sociologa i ekonomista istražuje uzroke siromaštva

SPECIJALISTIČKA ISTRAŽIVANJA

provode unutar određenog znanstvenog područja prema specifično definiranoj problematici (unutar psihologije-klinička ili razvojna psihologija)

Primjer: Klinički psiholog istražuje terapije za anksioznost

ISTRAŽIVANJA U AKCIJI – KAKO MIJENJAJU SVIJET

Stvarni primjeri kako istraživanja utječu na naše živote:

SPOTIFY DISCOVER WEEKLY

Algoritmi analiziraju 4 milijarde sati glazbe tjedno da stvore personalizirane playliste za 365 milijuna korisnika

GOOGLE MAPS OPTIMIZACIJA

Analiza prometa u realnom vremenu od milijuna korisnika optimizira rute i smanjuje gužve

UBER SURGE PRICING

Kontinuirano prikupljanje podataka o potražnji i ponudi vozača određuje cijene u realnom vremenu

NETFLIX ORIGINALNI SADRŽAJ

Analiza podataka o gledanju odlučuje koje serije i filmovi će se producirati - investicija od 15 milijardi dolara godišnje

AMAZON PREPORUČUJE PROIZVODE

Analiza kupovnih navika 300 milijuna korisnika generira 35% ukupne prodaje

Hvala na pažnji! 😊

